

סמים ושכרים — מחלה שהפכה לסכנה ציבורית

הצליח לחדור למחיצתם ולשהות בחברתם. כל השמות בכתבה זו הם בדויים, כדי לא לסגוע באנשים שאפשרו את עריכת החקירה ופירוטומה.

רחוב הדייגים ביפו הוא סמטה צרה, כפי שרואים אותה בציורים מורחיים או בסרטי קולנוע על הקסבה המרוקאית. מדרגות אבן מפותלות מובילות עד לסלעי הים. בתי אבן דבוקים זה בזה ומצחינים ביחד. חצרות מוזהמות גדושות כבסים וי יכדים יתפים.

בקצה הרחוב נמצא הקפה של אברמנצור. מבחוץ הוא נראה ככל קפה אחר ביפו הערבית. ערבים זקנים וטרופים עיניים יושבים על גבי שרפרפים ומעשנים נרגילות במשך כל שעות היום. לפעמים הם גם משחקים בשש בש או בקוביה. מי בפנים, הקפה הוא עולם אחר לי גמרי. כאילו חזרת אל יפו שמלפני מאתיים שנה.

על הקיר תלויה אמנם מודעה על איזו הרצאה מטעם מס'ם אך היא אינה מפריעה לאוירה הכללית. סביב השולחנות הקטנים יושבים בנחת, בצפיפות גדולה, עשרות אורחים. הם אינם מדברים. כולם מעשנים גרי גילות או שותים ספלי קפה. האויר מלא עשן. הערבים הזקנים ובעלי המום חולמים על הימים הטובים שהיו להם ביפו. היהודים הזקנים ממרוקו או מתורכיה מעשנים וחוללים מים על הימים הטובים שהיו להם כמראקש או באיזמיר.

בפינת האולם השחור, ליד תנור הפחמים הגדול, ישבו כחמישה אנשים. המשותף לכולם היו לחיים צמוקות ועיניים תהוות במבט מטומטם, כאילו אינן רואות דבר. הם לא עישנו נרגילה ולא שתו קפה, רק ישבו והסתכלו בחלל. כשנכנסתי לקפה הסתכלו בי כולם בסקרנות.

כשהצטרפתי אל החבורה בפינה, הפכה הסקרנות לאיום. האנשים התחילו להצטופף סביב השולחן. תחילה הם חוששים אך לאט לאט נשבר מסך הזרות והאנשים מתחילים לדבר. אין להם שום נושא אחר לדבר מאשר על עצמם ואודות החומר שלהם. אחד, בעל זקן בלתי מגולח, נראה לפי בגדיו כמקרה סוציאלי חמור. "תסתכל ותראה איך אנחנו נראים." הוא פונה אלי לאחר שהוצגתי כעתונאי. "חושבים שאנחנו נהנים מכל זה, אבל אתה בעצמך

האדם בתמונה למעלה נושם אל קרבו את תוכנה של קופסת הגפרורים שבידו. הקופסה אינה מכילה עוד גפרורים. נמצאת בתוכה כמות קטנה של אבקה צהבהבה ירקרקת, בעלת ריח מתקתק ומשכר. באמצעות פיסת הנייר המגולגלת, בעזרת שתיים שלוש נשיפות, מחדיר האדם אל עצמו כמות זעירה של האבקה. זה מספיק. האיש יניח את הקופסה במקומה, יתנער ויקום. אולי יצא אל הרחוב, אולי ישאר בחדרו ככל אדם אחר. אולם הוא יהיה שונה מאשר כל אדם אחר.

עיניו יבריקו בברק מעורפל, אבריו יתקשו. הוא ירגיש הרגשה של כוח גופני רב בשריריו. לאט לאט יאבד הקשר בינו לבין סביבתו, הרעדה שבקצה אצבעותיו תיפסק והוא ירגיש הרגשה נעימה בכל גופו. הוא לא יוכל להסביר מהי הרגשה זו. הוא רק ידע שהוא חש את הרגשת הנועם ככל חלק מאברי גופו, בדמו הזורם בעורקיו, בנשמתו.

כי האבקה אותה הריח בקופסה היא סם משכר — הרואין. האיש שיריח את תוכן הקופסה לראשונה יראה את ההתרגשות שתוקפת אותו כשעשוע נעים. האדם בעל העיניים הערמומיות, העומד בפינת בית הקפה, רואה אותו כעסק מסחרי טוב. בעיניו של האיש שהתרגל לסם — הסם הוא כאויר לנשימה, חשוב יר תר ממון או שינה. ואילו החוק והחברה מסתכלים על ההרחה מתוך קופסת הגפרורים בעינים אחרות לי גמרי. זהו פשע. האיש המריח את הסם הוא פושע.

קיימים במדינה אלפים בלתי סטרי רים של מעשני חשיש. אולם השיש מוש כסם נפוץ זה אינו מהווה עדיין סכנה חברתית, כיוון שמעשניו נש ארים במסגרת החברה, מסוגלים לי עבודה ולהקמת משפחה. אלפי מעשני חשיש אלה באו עם גלי העליה מארצות המזרח, או שגדלו בשכונות העוני בכרברי הערים, במעברות מוונחות. בעייתם אינה הקשה ביותר. הבעיה האמיתית כיום בשטח המלחמה בסמים המשכרים מקיפה כאלף איש ואשה בערך, הנרקומנים המשועבדים והמכורים לסם המשכר. אלה הם אלף אנשים המגודים ונרדפים על ידי החברה, אנשים שכל דאגתם היומיומית מצטמצמת בדרכי השגת הסם המשעבד. הם אנשים בעלי זרועות של זהב שאינם מביאים עוד תועלת לחברה. על קבוצה קטנה מתוך האלף, מספר בכתבה זו כתב העולם הזה אשר

1000

ההרועות

ההדהב